

Nr 124.

Av herr **Månsson**, om ersättning till förre volontären Bror Alrik Emanuel Jonsson för sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring.

Arbetaren Bror Alrik Emanuel Jonsson har dels som värnpliktig och dels som fast anställd volontär varit i tjänstgöring vid Kungl. Västernorrlands regemente under tiden 29 maj 1922—31 maj 1923. Från och med den 1 juni sistnämnda år meddelades han avsked från sin innehavande anställning vid regementet, enär han på grund av hjärtfel förklarats oduglig till krigstjänst.

Då Jonsson, på grund av ovetskap om möjligheterna att erhålla ersättning på grund av under militärtjänstgöringen uppkommen sjukdom, icke vid avskedstillfället framställde anspråk på någon ersättning från staten, verkställdes icke då utredning om tidpunkten för sjukdomens uppkomst. Först år 1932 gjorde Jonsson framställning om ersättning för den sjukdom, som orsakade hans avskedande från regementet, d. v. s. först sedan den tid utgått, inom vilken rätten att erhålla ersättning i dylika fall är gällande, och riks försäkringsanstalten förklarade sig därför icke kunna tillerkänna honom någon ersättning. Riks försäkringsanstalten har dessutom ansett utrett, att han lidit av hjärtfel redan före inträdet i militärtjänstgöring, och, enär sjukdomen sålunda icke kunde anses orsakad av militärtjänsten, förklarat, att han, även om avseende icke fästes vid att framställning icke gjorts inom vederbörlig tid, icke kunde erhålla någon ersättning. En av Jonsson till Kungl. Maj:t i ärendet gjord framställning har, tydligen på grund av riks försäkringsanstaltens ovan återgivna uttalande, icke föranlett någon åtgärd.

Jag har dock ansett, att ärendet bör komma under riksdagens prövning. I andra liknande fall har nämligen Kungl. Maj:t och riksdagen medgivit, att ersättningsanspråk må upptagas till prövning, även om den tid utgått, inom vilka ersättningsanspråk skola framställas. Vad därefter angår de påståenden, som gjorts därom, att Jonsson redan före inträdet i militärtjänstgöring skulle ha haft hjärtfel, så påstår Jonsson motsatsen, och i vart fall är det tydligt klarlagt, dels att han varit fullt frisk vid inträdet i militär tjänstgöring och dels att han under sin militärtjänstgöring besvärades av hjärtfel, först sedan han varit i tjänst under en tid av nära ett år. Vid vinnandet av volontäranställningen undergick han ju noggrann läkareundersökning, utan att något hjärtfel konstaterades. Det förefaller mig också, som om vederbörande militärbefäl bort verkställa utredning om sjukdomens uppkomst, så snart denna konstaterades, men detta synes ej hava skett. Militärbefälet synes ju icke alls ha upplyst Jonsson om att ersättning utgår, då sjukdom ådragits under militärtjänstgöring, så att han redan vid avskedet kunnat göra anspråk på sin rätt att få ersättningskrav prövade.

Med överlämnande av de handlingar, som föreligga i detta ärende, får jag med återopande av det ovan anförda hemställa,

att riksdagen måtte förklara f. volontären vid Kungl. Väster-norrlands regemente, arbetaren Bror Alrik Emanuel Jonsson, berättigad att med belopp, som enligt gällande förordning må tillkomma honom, uppbära ersättning i anledning av sjukdom, som yppats under militärtjänstgöring.

Stockholm den 20 januari 1934.

Fabian Månsson.

Avskrift.

Till riksförsäkringsanstalten.

Sedan riksförsäkringsanstalten genom beslut den 15 juli 1932 förklarat sig icke kunna tillerkänna arbetaren B. A. E. Jonsson, Segeltorp, begärd ersättning i anledning av hjärtsjukdom, som han enligt egen uppgift ådragit sig under fast anställning vid Väster-norrlands regemente åren 1922 och 1923, enär ansökningen om ersättning icke gjorts inom den tid, som föreskrivits i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse denna förordning erhållit genom förordningen den 4 juni 1920, har Jonsson uti en till försvarsdepartementet den 5 september 1932 inkommen skrift anhållit, att Kungl. Maj:t måtte medgiva, att berörda omständighet icke skulle utgöra hinder för riksförsäkringsanstalten att till prövning upptaga frågan om beredande av ersättning åt Jonsson i förevarande avseende.

Häröver har riksförsäkringsanstalten den 27 september 1932 avgivit utlåtande och därvid meddelat, att riksförsäkringsanstalten vid granskning av vad i ärendet förekommit funnit Jonsson icke berättigad till ersättning jämlikt förstnämnda förordning, enär hans ifrågakomna militärtjänstgöring icke skäliggen kunde antagas hava bidragit till uppkomsten av oförmälda hjärtsjukdom.

Sedermera har Jonsson i en till försvarsdepartementet den 28 februari 1933 inkommen skrift anhållit att av nåd få sig tillerkänd ersättning i anledning av merberörda sjukdom.

Med hänsyn till vad riks försäkringsanstalten sålunda meddelat finner Kungl. Maj:t förevarande ansökningar icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Vilket jag, på nådigste befallning, får härigenom meddela.

Avskrift av denna skrivelse tillställes Jonsson.

Stockholm den 10 mars 1933.

Ivar Vennerström.

— / A. R. Wallgren.

Angående förre volontären B. A. E. Jonssons ansökningar om ersättning i anledning av sjukdom. D. Nr 3740/1932.

Avskrift.

Till Konungen.

Undertecknad, som är född den 4 oktober 1896, mönstrade till sjöfart den 7 oktober 1914, den 11 september 1919 och den 15 november 1921, varvid jag vid läkarbesiktning befanns fullt frisk. Vid de båda sista tillfällena verkställdes läkarbesiktningen av provinsialläkaren R. Hahn i Sundsvall, numera bosatt i Djursholms-Danderyd. Jag fullgjorde tjänstgöring såsom värnpliktig (värnpliktsnummer 348 66/1919) från och med den 29 maj 1922 till och med den 30 juni samma år. Den 1 juli 1922 anställdes jag såsom volontär vid samma regemente. Vid inryckningen till värnpliktstjänstgöring och vid stamanställningen blev jag undersökt av läkare, dåvarande regementsläkaren G. Fredriksson numera bosatt i Nockeby, och befanns fullt frisk. På hösten 1922 blev jag kommenderad till gevärsbantverkarekola vid Norrlands artilleriregemente i Östersund. Under denna kommendering var jag sjukskriven dels mellan den 6 och den 8 november 1922 för utgjutning i höger knä, dels mellan den 14 och den 18 november 1922 för »luftrörskatarr + bursit v. knä». Efter dessa sjukdomsperioder kände jag »oro i hjärtat». Under 14 dagar i februari 1923 vårdades jag för förkylning å Norrlands artilleriregementes sjukhus. Jag återkom till Västernorrlands regemente den 10 maj 1923. Var sjukskriven å regementets sjukhus mellan den 15 maj och den 2 juni 1923 för hjärtsjukdom. Den 28 maj 1923 utfärdades vid rementet läkarintyg om att jag på grund av organiskt hjärtfel vore oduglig till krigstjänst, varefter jag erhöll avsked från min anställning vid regementet.

I skrivelse den 10 april 1932 till riks försäkringsanstalten anhöll jag om ersättning för berörda sjukdom, som jag ådragit mig under militärtjänstgöringen.

På begäran av riks försäkringsanstalten blev jag undersökt av överläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm docenten N. G. Stenström. I yttrande den 1 juli 1932 anförde docenten Stenström bland annat följande:

»Mannen är uppenbarligen icke kapabel till grovarbete, det enda han i saknad av yrkeskunnighet varit hänvisad till. Den nuvarande nedsättningen i hans arbetsförmåga skattar jag till gott och väl 25 % möjligen 50 %, en nedsättning som successivt torde komma att ökas.»

Riksförsäkringsanstaltens läkare docenten Alf Westergren avgav utlåtande i ärendet den 15 juli 1932. Utlåtandet har följande lydelse:

»Enligt tillgängliga journaler från 1922 tyckes en polyarthrit väl kunna hava förelegat (h. knä $\frac{6-8}{11}$, v. knä $\frac{14-18}{11}$!). Härmed synes praktiskt taget bestyrkt att sjukdomen ådragits i tjänsten. Ersättning tillstyrkes.»

I skrivelse till mig den 15 juli 1932 anförde riksförsäkringsanstalten följande. Av handlingarna i ärendet framginge att Jonssons militärtjänstgöring pågått under tiden från och med den 29 maj 1922 till och med den 31 maj 1923 samt att Jonsson redan under tjänstgöringstiden befunnits lida av hjärtfel. Jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse nämnda förordning erhållit genom förordningen den 4 juni 1920, vore emellertid rätten till ersättning förverkad, därest ej framställning om ersättning för skada gjordes inom tre år från det för volontär vid hären anställningen upphörde, eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades. Enär i förevarande fall framställning om ersättning icke gjorts inom sålunda föreskriven tid, hade riksförsäkringsanstalten följaktligen funnit sig icke kunna tillerkänna Jonsson någon ersättning jämlikt ovannämnda förordning.

Jag får härmed i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte av nåd lämna medgivande därtill, att riksförsäkringsanstalten får till prövning upptaga mina ersättningsanspråk, ehuru framställning härom icke gjorts inom föreskriven tid.

Underdånigst
B. A. Em. Jonsson.
Grovarbetare.

Avskrift.

Till Konungen.

Genom remiss den 6 september 1932 har Kungl. Maj:t anbefallt riksförsäkringsanstalten avgiva utlåtande över en av Bror Alrik Emanuel Jonsson, Segeltorp 87, gjord framställning om ersättning för sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring.

Till åtlydnad härav får riksförsäkringsanstalten med remissaktens återställande underdånigst anföra följande.

I en den 10 april 1932 dagtecknad, till riksförsäkringsanstalten den 12 samma månad inkommen skrivelse gjorde Jonsson framställning om ersättning för sjukdom, hjärtfel, som han skulle hava ådragit sig under militärtjänstgöring.

Av handlingarna i ärendet framgår, bl. annat, att Jonsson den 29 maj 1922 inryckt till värnpliktstjänstgöring vid Västernorrlands regemente, att han från och med den 1 juli samma år vunnit anställning som volontär vid regementet, att han den 28 maj 1923 förklarats oduglig till krigstjänst på grund

av hjärtfel samt att hans anställning upphört fr. o. m. den 1 juni samma år. Tillika framgår av verkställd utredning, att Jonsson i samband med mönstring å handelsfartyg redan år 1920 skulle hava befunnits lida av hjärtfel.

Genom beslut den 15 juli 1932 förklarade riks försäkringsanstalten, att anstalten icke kunde tillerkänna Jonsson någon ersättning, enär framställning om ersättning icke gjorts inom föreskriven tid. Enligt förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse denna förordning erhållit genom förordningen den 4 juni 1920 (S. F. S. nr 305), är nämligen rätten till ersättning förverkad, därest ej framställning om ersättning för skada, som yppats efter ingången av år 1919, göres inom 3 år från det för volontär vid hären anställningen upphörde eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades.

För den händelse Kungl. Maj:t emellertid skulle finna skäligt, att Jonsson utan hinder därav, att framställningen icke gjorts inom vederbörlig tid, he-redes ersättning jämlikt grunderna för oförmälda förordning den 18 juni 1909, därest hans militärtjänstgöring skäligen kan antagas hava bidragit till hans ifrågavarande sjukdom, har riks försäkringsanstalten prövat ärendet i sistnämnda hänseende. Vid granskning av vad sålunda i ärendet förekommit har riks försäkringsanstalten med stöd av yttranden, som avgivits av biträ-dande läkaren hos anstalten, överläkaren A. Gullbring, funnit Jonsson icke be-rättigad till ersättning jämlikt ovannämnda förordning, enär Jonssons ifråga-komna militärtjänstgöring icke skäligen kan antagas hava bidragit till sjuk-domen ifråga.

Under åberopande av vad sålunda anförts får riks försäkringsanstalten hem-ställa, att förevarande framställning icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Bestyrkta avskrifter av de handlingar, som kunna vara av betydelse för ärendets prövning, bifogas härjämte.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknade, byrådirektören Sidvall.

Stockholm den 27 september 1932.

Underdånigst
Sigurd Ribbing.

—
Nils Källström.

Avskrift.

Till Konungen.

Med anledning av att jag av militieombudsmannen den 11 augusti 1932 nekats ersättning på grund av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring, får jag härmed i underdånighet andraga följande:

Jag bestrider, att jag under år 1920 sökt och blivit nekad mönstring till sjöss av dr Hahn, såsom det uppgives i den rörande mig förda journalen för tiden 15 maj—1 juni 1923. Det har emellertid varit mig omöjligt att anskaffa

bevis för detta mitt bestridande, då vid sjömanshusen icke föras några anteckningar över nekad mönstring. Vid sjömanshuset i Sundsvall, där dr Hahn vid ovannämnda tidpunkt tjänstgjorde, förefinnas däremot anteckningar om att jag verkligen mönstrat 7/10 1914, 11/9 1919, 10/12 1919 och 15/11 1921.

Ävenledes har det varit mig omöjligt att erhålla något intyg av dr Fredriksson angående ovannämnda journalanteckning, då denne numera avlidit.

Det återstår mig således endast påpeka, att de ytterst grundliga undersökningar, som jag underkastades av dr Fredriksson vid min inryckning till värnpliktstjänstgöring den 4 maj 1922 och vid överföring till volontär den 29 maj samma år gåvo till resultat, att jag vid dessa tidpunkter var fullt frisk. Detta faktum borde väga tyngre än en journalanteckning från år 1923 rörande en föregiven mönstring, som skulle ha försiggått två år före undersökningen för militärtjänstgöringen.

Med anledning av det ovan anförda anhåller jag i underdånighet, att jag, trots att jag icke inom den i lagen föreskrivna tiden inkommit med min framställning, av nåd måtte få mig tillerkänd ersättning för sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring.

Underdånigst
Bror A. E. Jonsson.

Militärskada.

Avskrift av avskrift.

Riksförsäkringsanstaltens Läkare.

M. D. N:r 204/1932.

Yttrande rörande B. A. E. Jonsson.

värnpliktig nr. 348 66/19

Född den 4 okt. 1896
Yrke: (för värnpliktig)

Inkom i tjänst den 29 maj 1922. 1/7 1922 anställd som vol. vid I. 28.
Anställningen upphörde fr. o. m. 1 juni 1923.

Grad:

Hemortsadress: Segeltorp 87.

1. Skadans eller sjukdomens beskaffenhet: Hjärtfel.

15/5—2/6 sjukskriven för hjärtfel; 1922 6/11—8/11, 14/11—18/11 utgjutning i höger knä, luftrörskatarr. 28/5 1923 hjärtfel; Intyg om oduglighet till krigstjänst.

2. Särskilt yttrande:

Av de knapphändiga handlingarna framgår, att J. efter 1 års tjänst erhållit avsked på grund av hjärtfel. Om tjänsten har någon del i sjukdomens uppkomst framgår icke då journal ej kan anträffas. ev. specialistundersökning och det. uppgift om arbete efter utryckning.

Riksförsäkringsanstalten den 13/6 1932.

A. Gullbring.

Förnyat yttrande.

- 1932 den 22/6 *Stenström, O.* *A. Gullbring.*
- 1932 den 7/7 1923 förefanns ett hjärtfel; om detta uppstått under tjänsten omöjligt avgöra. Mest böjd avstyrka ersättning.
A. Gullbring.
- 1932 den 15/7 Enligt tillgängliga journaler från 1922 tyckes en polyarthrit väl kunna hava förelegat (höger knä 6—8/11, vänster knä 14/11—18/11. Härmed synes praktiskt taget bestyrkt, att sjukdomen ådragits i tjänsten. Ersättning tillstyrkes.
A. Westergren.
- 1932 den 12/9 Att ansvällningen av knäleden skulle vara att uppfatta som symptom av en polyarthrit framgår ej av handlingarna. Vidhåller yttrandet 7/7.
A. Gullbring.
- 1932 den 17/9 = 12/9 *A. Gullbring.*
- 1932 den 23/9 Av nytillkommet journalutdrag framgår att J. redan 1920 företett symptom på hjärtfel och att han ej haft ledgångsreumatism, chorea eller dylikt. Utgjutningen i höger knä — bursiten — har uppenbarligen ansetts vara symptom på polyarthrit. Avstyrkes.
A. Gullbring.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

Avskrift av avskrift.

Militärsjukhuset Sollefteå.

I regementets arkiv har numera kunnat framletas en journal rörande vol. 1/2 Jonsson för tiden 15. maj—1. juni 1923, då han vårdades under diagnos Insuff. valvulae mitralis. (Denna journal har ej tidigare kunnat återfinnas.)

Å journalen är följande antecknat:

Sedan barndomen lätt blivit andfådd och fått hjärtklappning. Ej haft ledgångsreumatism el. chorea el. dyl. Cor:v.gräns 1 tvf ut. m. v. mam. linjen. Systol. blåsljud. Pulsationer i epigastriet. Inget fremissement.

27/5. Blåsljudet borta. Nekades mönstring till sjöss 1920 av Dr. Hahn? på grund av hjärtfel.

28/5. Hjärttonerna orena. Känner oftast håll och stygn i hjärttrakten. Ytterst lätt andfådd.

1/6. Intet blåsljud. Intyg om oduglighet till krigstjänst. och begär att omedelbart bliva utskrivnen ehuru han fortfarande erbjudes vård.

Av denna journal framgår enligt min mening inga omständigheter, som tala för att sjukdomen ådragits i tjänsten.

Sollefteå den 6. augusti 1932.

Måns Arborelius.

Regementsläkare vid Kungl.
Västernorrlands regemente.

Rätt avskrivet intygar:

L. Olsson.
Fanjunkare.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

Avskrift av avskrift.

M. D. n:r 204/1932.

Herr Bror Alrik Emanuel Jonsson, N:r 87, Segeltorp.

I en till Riksförsäkringsanstalten den 12 april 1932 inkommen skrivelse har Ni gjort framställning om ersättning för sjukdom, hjärtfel, som Ni skulle hava ådragit Eder under tjänstgöring som volontär vid Kungl. Västernorrlands regemente.

Av handlingarna i ärendet framgår, att Eder militärtjänstgöring pågått under tiden från och med den 29 maj 1922 till och med den 31 maj 1923 samt att Ni redan under tjänstgöringstiden befunnits lida av ifrågavarande sjukdom.

Jämlikt bestämmelserna i kungl. förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse nämnda förordning erhållit genom kungl. förordningen den 4 juni 1920, är emellertid rätten till ersättning förverkad, därest ej framställning om ersättning för skada göres inom tre år från det för volontär vid hären anställningen upphörde, eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades.

Enär i förevarande fall framställning om ersättning icke gjorts inom sålunda föreskriven tid, har Riksförsäkringsanstalten följaktligen funnit sig icke kunna tillerkänna Eder någon ersättning jämlikt ovannämnda förordning.

Stockholm den 15 juli 1932.

Sigurd Ribbing.

Gunnar Björkman.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

Avskrift av avskrift.

Till Riksförsäkringsanstalten,
Skaderegleringsbyrån III.

Bror Alrik Emanuel Jonsson, som av Eder hänvisats till mig (skrivelse M. D. nr 204/1932), har denna dag av mig undersökts.

Beträffande uppkomsten av sjukdomen och övriga förhållanden uppgav han följande: Han skulle fullgjort sin värnplikt 1916 (är född 1896) men höll sig undan och inryckte först i mars 1922. (dåv. I. 28, Sollefteå). Hade dittills alltid varit frisk. Erbjuds och tog värvning vid regementet i maj 1922. Undersöktes vid inryckningen och vid stamanställningen av vederbörande militärläkare (dr Fredriksson) och befanns frisk. På hösten 1922 blev han kommanderad till gevärhantverkarskola vid A. 4. (Östersund). Sjuknade under denna med »förkylning» och polyarthrit, varför han vårdades på reg:ts sjukavd. i två repriser, resp. 8 och 16 dagar. Kände efteråt »oro i hjärtat». Då han d. 10/5 1923 återkom till sitt regemente sjukanmälde han sig omedelbart. Var intagen på sjukavdelningen 11/5—31/5. Förklarades (av reg.-läk. Fredriksson) oduglig till krigstjänst på grund av hjärtfel och uppmanades att lägga in om avsked, som omedelbart beviljades.

Han har senare försökt sig på grovarbete men ej orkat hålla på därmed mer än högst några månader i taget på grund av hjärtbesvär (hjärtklappning och andfäddhet). Mestadels varit arbetslös eller sysslat med lättare tillfälligt arbete. Gift med 4? barn; åtnjuter fattigvårdsunderstöd.

Hade nu sökt arbete å arbetsförmedlingen i Sthlm men där blivit nekad arbete. Hänvände sig i skrivelse till Regeringen och uppvaktade även personligen, varvid han hänvisades till Rfa. Hade förut saknat kännedom om att han hos Rfa kunde begära ersättning på grund av sin i tjänsten ådragna sjukdom. Ej legat sjuk nu. Använder ej sprit eller tobak.

Status d. 1/7 1932.

Småväxt men täml. kraftigt byggd med prima muskulatur o. ngt reducerat hull. Tydlig ansiktscyanos och cyanotiska händer. Inga ödem.

Hjärta: Perc. gränser v. 9 cm. h. 3 cm. Ictus 1/2 tvf. inom m. 1. kraftig. Ingen abnorm dilatation av halsvenerna. Regelb. hjärtverks. med frekv. 80. I liggande ställn. höres endast ett sv. systoliskt bl. lj. med max. vid spetsen. P. II. knappast acc. I stående vid genom arbete stegrad frekvens framträder ett täml. kraftigt praesyst. fremissement och vid spetsen höres ett kort praesyst. blj. jämte det systoliska. Ekg. visar en kurva som är högerbetonad på gränsen till högerövertikt men intet i övrigt patol. Bltr. 140/80.

I urinen märkes en st. pos. Schlesinger.

S. R. 3; 8; —; Hbg.: 110 %.

I övrigt inga tecken på hjärtinkompensation (lungor, buk).

Vid prövning av arbetstoleransen hos hjärtat visade sig denna betydligt nedsatt. Efter 10 »stolsteg» hade pat. en (starkt) uttalad dyspné och hjärtfrekvensen sprang upp till 160. Ännu efter 2 min. var frekvensen 120.

Ehuru de fysikaliska symptomen i vila äro föga markanta föreligger här med säkerhet en allvarlig hjärtskada (med all sannolikhet en mitralis stenosis — insufficiens). Det höjda Hbg.-värdet och urobilinurien tyda på en latent insufficiens och har han en arbetstolerans som kan betecknas som dålig.

Mannen är uppenbarligen icke kapabel till grovarbete, det enda han i saknad av yrkeskunnighet varit hänvisad till. Den nuvarande nedsättningen i hans arbetsförmåga skattar jag till gott och väl 25 % möjligen 50 %, en nedsättning, som successivt torde komma att ökas.

Råsunda den 1 juli 1932.

Nils Stenström.

Med. doktor. Docent.

Ber. arv. 35 kr.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

Avskrift.

RIKSFÖRSÄKRINGSANSTALTEN

Militärdiariet n:r 204/1932.

Uppgifter i anledning av värnpliktige n:r 348 66/1919 vid Kungl. Väster-norrlands regemente gjord ansökan om ersättning i anledning av sjukdom, ådragen under militärtjänstgöring. Sökandens fullständiga för- och tillnamn: Bror Alrik Emanuel Jonsson, född den 4/10 1896. Fullgjord militärtjänst 29/5 1922—(1/7 1922, Anställd som volontär vid I. 28)—31/5 1923. Underhåll och vård genom militärmyndighet upphörde fr. o. m. den 1 juni 1923. Ersättning för militärtjänst upphörde fr. o. m. den 1 juni 1923. Yrke före militärtjänsten: sjöman. Nuvarande bostad Segeltorp 87.

Sollefteå den 4 juni 1932.

E. Löfgren.

Kompanibef.h.

Transumt.

Sjömanshuset, Sundsvall.

Advokaten

Herr Nils Detter, Arsenalsgatan 4

Stockholm.

Jonsson, Bror Alrik Em. reg.nr 252.

Edert v. av den 19 dennes ang. rubr. sjöman tillhanda bemärkt.

För att så fullständigt som möjligt redogöra för Jonssons sjötjänstetid, lämnas följande upplysningar, tagna ur sjömanshusets register och mönstringsliggare.

J. inskrevs vid detta sjömanshus första gången den 7/10 1914 då han mönstrade å ångf. »Lilly» av Hälsingborg.

Inskrevs ånyo och erhöll ny sjöfartsbok den 11/9 1919 då han mönstrade som lättmatros å ångf. »Agricola» av Göteborg. Avmönstrade detta fartyg i Göteborg den 27/10 1919.

Erhöll ny sjöfartsbok här den 15/11 1921 då han mönstrade såsom jungman å ångf. »Stjernvik» av Norrköping.

Den 13/6 1923 påmönstrade J. härstädes å ångf. »Kare» av Stockholm.

Huruvida J. år 1920 varit sjuk kan sålunda ej sägas, då det i registret saknas anteckning härom.

Sundsvalls sjömanshus den 22 Augusti 1932.

Magnus Broman.
Ombudsman.

Avskrift av avskrift.

Kungl. Västernorrlands regemente.
Regementsexpeditionen.
Avd. I. nr 305.

Till Riksförsäkringsanstalten.

Med anledning av skrivelse M. D. n:r 204/1932 har jag härmed äran översända ansökan från värnpliktige nr. 348 66/1919 B. A. E. Jonsson om ersättning för sjukdom, som han skulle hava ådragit sig under militärtjänstgöring.

Utredningsprotokoll, uppgift samt regementsläkarens yttrande bifogas.

Utöver regementsläkarens yttrande har jag intet att tillägga.

Sollefteå den 6. juni 1932.

Hj. Evers.
Regementschef.

/ E. Löfgren.

Regementsläkaren
vid
Kungl. Västernorrlands regemente.

Till Riksförsäkringsanstalten.

Volontären Bror Alrik Emanuel Jonsson (vpl.n:r 348 66/1919) har enligt sjukrullan för 9. komp. varit sjukskriven å regementets sjukhus 15/5—2/6 1923 för hjärtsjukdom. Journalen har icke kunnat återfinnas i regementets arkiv. Enligt meddelande från A. 4 i Östersund har Jonsson varit sjukskriven där 6/11—8/11 samt 14/11—18/11 1922 för utgjutning i höger knä resp. luft-rörskatarr + bursit v. knä. (Temperaturlistor bifogas.) Den 28/5 1923 är antecknat å Jonssons läkarkort Organiskt hjärtfel (Intyg om oduglighet till krigstjänst).

I avsaknad av anteckningar rörande den 1923 konstaterade sjukdomen samt kännedom om Jonssons nuvarande hjärtsjukdom, kan jag icke yttra mig om, huruvida militärtjänstgöringen kan anses hava orsakat eller bidragit till sjukdomens uppkomst eller utveckling.

Sollefteå den 3. juni 1932.

Måns Arborelius.

Regementsläkare.

Bestyrkes å tjänstens vägnar:

E. Zettergren.

Avskrift av avskrift.

Segeltorp den 10 april 1932.

204/1932.

Inkom till Rfa den 12/4 1932.

Grovarbetaren Bror Alrik Emanuel Jonsson. Född 4/10 1896. Gudmundrå församling, Västernorrlands län. Som värnpliktig hade jag n:r 348/66 1919, för jag var efterliggare på grund av att jag var i Amerika, hemkom 1918 d. 12 december, mönstra min bok 1919, reste utomlands igen, kom åter hem 1922 i januari. Inställde mig enligt order vid regemente den 4 maj 1922 kl. 4 em. Gick som värnpliktig till den 30 maj 1922. Då tog jag värvning genom Kapten Flodin vid 3:dje kompaniet, den 1 juni började jag i volontärskolan. Innan jag fick taga värvning genomgick jag en grundlig läkarundersökning och förklarades fullt frisk. Genom Överläkaren major Fredriksson vid I 28. På hösten samma år blev jag uttagen som gevärshantverkarelev, och blev flyttad till skolan i Östersund, den började i oktober 1922. Under året 1923 i februari blev jag sjuk vart intagen på sjukhuset vid A. 4 i Östersund. Överläkaren sade att jag strängt förkyllt, jag låg på sjukhuset i 14 dagar. Den 10 maj 1923 hade vi avslutning. Vi reste då hem till I. 28. den 11 maj 1923, skulle jag inställa mig vid 2:ans kompani, den 12 maj blev jag återigen sjuk men då fick jag så ont åt hjärtat så Överläkaren sade att jag skulle inläggas på sjukhuset vid I. 28., varje dag gick jag under behandling av Överläkaren Major Fredriksson från den 12 maj till den 30 maj 1923. Då sade Major Fredriksson att jag var oduglig i I 28., att jag skulle lägga in om avsked så skulle Överläkaren Fredriksson tillstyrka den. Jag mente att det inte var rätt att utkasta mig så när jag hade blivit sjuk inom tjänsten, men han påstod att jag måste göra det, den 1 juni 1923 fick jag order att jag skulle resa därifrån, dom behövde mig icke längre. Jag fick då hjärtmedicin av Överläkaren Fredriksson när jag reste.

Tecknad på heder och samvete

F. d. Volontär n:r 1 vid andra kompaniet. I. 28.
1922—1923.

Bror Alrik Emanuel Jonsson.
Desebergsvilla 87, Segeltorp.

P. S. Avskedsansökan blev tillstyrkt av Överläkaren Major Fredriksson, genom sjukdomens art, (hjärtfel). D. S.

Huddinge polisdistrikt
Huddinge.

R a p p o r t.

Onsdagen den 29 juni 1932.

Från landsfiskalen i Tumba distrikt har till undertecknad inkommit en så lydande skrivelse:

»Landsfiskalen i Tumba distrikt, Tumba.

Hos Riksförsäkringsanstalten har Bror Alrik Emanuel Jonsson, n:r 87, Segeltorp, gjort framställning om ersättning för sjukdom, hjärtfel, som han skulle hava ådragit sig under militärtjänstgöring.

Av handlingarna i ärendet framgår bl. annat, att Jonsson erhållit avsked från sin anställning som volontär vid Kungl. Västernorrlands regemente den 31 maj 1923.

Med anledning härav får Riksförsäkringsanstalten anhålla, att genom Eder försorg förhör måtte hållas med Jonsson, hans familj, närmaste grannar och andra personer, som känna hans förhållanden, angående hans hälsotillstånd, arbetsförmåga och levnadsförhållanden efter den 31 maj 1923. Härvid torde i kronologisk ordning uppgivas hans arbetsgivare, arten av det arbete han utfört hos var och en av dem ävensom den inkomst han därav kunnat förskaffa sig. Tillika torde uppgivas de läkare, som han besökt efter nämnda tidpunkt, huruvida och i så fall med vilket belopp och under vilka tider han åtnjutit fattigunderstöd för sig och sin familj ävensom på vad sätt familjen eljest kunnat erhålla sin försörjning.

Vederbörligt förhållningsprotokoll torde därefter snarast möjligt insändas till Riksförsäkringsanstalten.

Stockholm den 25 juni 1932.

På Riksförsäkringsanstaltens vägnar:

Nils Källström.»

I anledning av förestående skrivelse inställde jag mig denna dag, onsdagen den 29 juni 1932, i Jonssons bostad, Segeltorp n:r 87, i Huddinge socken, därvid Jonsson blev i saken hörd och berättade följande:

År 1923 den 31 maj hade han på grund av sjukdom (hjärtfel) blivit avskedad från Kungl. Västernorrlands regemente, där han varit anställd såsom volontär sedan i juni 1921. Efter sin anställning vid regementet hade Jonsson omedelbart rest till sitt föräldrahem, Trehörningsjö, i Västernorrlands län, där han vistats till i augusti 1923. Under sin vistelse i föräldrahemmet hade han varit sin styvfader, Gustav Axel Ivar Broman, vilken numera vore avliden, behjälplig med gårdfarihandel. I augusti 1923 hade Jonsson avrest till Stockholm, där han varit boende å olika ungarshotell till i oktober samma år. Under denna tid hade Jonsson under åtta dagar haft arbete med prämlastning av kol från kolångare för Lavéns Kol och Koks räkning, Mälartorget, Stockholm. Detta arbete hade Jonsson icke kunnat fortsätta enär det varit för arbetsamt. Inkomst 12: — kr. per dag. Han hade för det mesta varit utan arbete. I oktober 1923 hade han flyttat till sin nuvarande hustru, Elsa Augusta

Hammargren, som då varit boende i huset n:r 12, Köpmangatan, Stockholm. Något arbete hade han fortfarande icke innehaft, han hade dock varit Hammargren behjälplig med försäljning av munkar, som hon tillverkat. I februari 1926 hade Jonsson erhållit arbete hos byggnadsfirman Armator, Stockholm, och arbetat med grundläggningsarbete till ett hus å Atlasområdet i Stockholm. Detta arbete hade Jonsson innehaft omkring två månader, och hans arbetsinkomst hade uppgått till 69: 60 kronor i veckan, varefter han insjuknat och varit nödsakad avbryta arbetet under en tid av 11 dagar och då besökt en doktor Eriksson i Enskede. Efter denna sjukdom hade han fortsatt med förenämnda arbete till i maj 1926, då han fått sluta på grund av arbetsbrist. I samma månad hade han erhållit ny arbetsanställning hos byggmästaren Ivan B. Persson, som har kontor i huset n:r 4, Drottninggatan, Stockholm, hos vilken Jonsson haft anställning såsom diverse arbetare å Sabbatsbergs nya personalhus. Denna anställning hade Jonsson fått sluta på grund av arbetsbrist. Härefter hade Jonsson icke haft något arbete, utan varit sin hustru behjälplig med försäljning av munkar. Han hade även sysslat med bärplockning och grönt under somrarna och försålt detta i Stockholm.

Beträffande de läkare, som Jonsson besökt för sin sjukdom, uppgav han dessa vara överläkaren vid Serafimerlasarettet doktor Westergren, som han besökt 1930, doktor Hagberg, Serafimerlasarettet jämte ett flertal andra, som han icke kunde erinra sig namnen på, vilka han besökt under åren 1930 och 1931.

Under åren 1925 och 1926 hade han åtnjutit fattigvård i Brännkyrka församling under de tider, som han saknat arbete, men han kunde icke erinra sig till vilka belopp fattigvården uppgått. Från hösten 1927 hade han varit boende i Huddinge socken, där han hela tiden och fortfarande åtnjuter fattigvård för sin familj med 80 kronor per månad och då han kunnat förete läkarbetyg, att han varit sjuk, hade han för sig själv haft 40 kronor per månad.

Härutöver förklarade Jonsson, att han, som förut nämnts, plockat bär, grönt och blommor, som han försålt, och därigenom, jämte fattigvårdsunderstödet, nödortfigt kunnat försörja sig och sin familj.

Hustrun *Elsa Augusta Jonsson*, f. Hammargren har vid förhör vitsordat mannen Jonssons här ovan antecknade uppgifter.

Av Jonssons grannar eller andra personer har ingen kunnat anträffas som känner Jonssons levnadsomständigheter.

Huddinge polisstation som ovan

K. E. Haglund.

Polisman.

Avskrift.

Riksdagens Militieombudsman.

Till arbetaren Bror Alrik Emanuel Jonsson.

I en den 18 juli 1932 hit ingiven skrift har Ni anhållit om militieombudsmannens hjälp för erhållande av ersättning för skada, som Ni skulle hava ådragit Eder under militärtjänstgöring.

Av en bilaga till Eder skrift framgår, att frågan om ersättning till Eder prövats av riks försäkringsanstalten. Med anledning härav infortrade jag från anstalten såsom län handlingarna rörande bemälda ersättningsfråga. Av dessa handlingar har jag inhämtat följande.

Ni vore född den 4 oktober 1896 och fullgjorde tjänstgöring såsom värnpliktig (värnpliktsnummer 348 66/1919) från och med den 29 maj 1922 till och med den 30 juni samma år. Den 1 juli 1922 anställdes Ni såsom volontär vid samma regemente. Vid inryckningen till värnpliktstjänstgöring och vid stamansställningen hade Ni undersökts av läkare, dåvarande regementsläkaren G. Fredriksson, och befunnits fullt frisk. På hösten 1922 hade Ni kommanderats till gevärs-hantverkareskola vid Norrlands artilleriregemente i Östersund. Under denna kommandering hade Ni varit sjukskriven dels mellan den 6 och 8 november 1922 för utgjutning i höger knä, dels mellan den 14 och 18 november 1922 för »luftröskatarr + bursit v. knä». Efter dessa sjukdomsperioder hade Ni känt »oro i hjärtat». Under 14 dagar i februari 1923 hade Ni enligt egen uppgift vårdats för förkylning å Norrlands artilleriregementes sjukhus. Ni hade återkommit till Västernorrlands regemente den 10 maj 1923. Enligt sjukrullan för regementets 9. kompani hade Ni varit sjukskriven å regementets sjukhus mellan den 15 maj och den 2 juni 1923 för hjärtsjukdom. Den 28 maj 1923 hade vid regementet utfärdats läkarintyg om att Ni på grund av organiskt hjärtfel vore oduglig till krigstjänst, varefter Ni erhållit avsked från Eder anställning vid regementet.

I skrivelse den 10 april 1932 till riks försäkringsanstalten hade Ni anhållit om ersättning för berörda sjukdom, som Ni skulle hava ådragit Eder under militärtjänstgöringen.

På begäran av riks försäkringsanstalten blev Ni undersökt av överläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm docenten N. G. Stenström. I yttrande den 1 juli 1932 har docenten Stenström rörande Eder anfört följande.

Jonsson hade efter avskedet försökt sig på grovarbete men ej orkat hålla på därmed mer än högst några månader i taget på grund av hjärtbesvär (hjärtklappning och andfäddhet). Mestadels hade han varit arbetslös eller sysslat med lättare tillfälligt arbete. Han vore gift och hade 4 (?) barn. Jonsson åtnjöt fattigunderstöd. Han hade sökt arbete å arbetsförmedlingen i Stockholm men där blivit nekad arbete. Han hade i skrivelse hänvänt sig till regeringen och uppvakttat även personligen, varvid han hänvisats till riks försäkringsanstalten. Han hade förut saknat kännedom om att han hos riks försäkringsanstalten kunde begära ersättning på grund av sin i tjänsten ådragna sjukdom. Jonsson hade ej legat sjuk nu. Han använde ej sprit eller tobak.

Status den 1 juli 1932 vore följande:

»Småväxt men täml. kraftigt byggd med prima muskulatur o. ngt reducerat hull. Tydlig ansiktscyanos o. cyanotiska händer. Inga ödem.

Hjärta: perc. gränser v. 9 cm. h. 3 cm. Ictus 1/2 tvf inom m. l., kraftig. Ingen abnorm dilatation av halsvenerna. Regelb. hjärtverks. med frekv. 80. I liggande ställn. höres endast ett sv. systoliskt blj. med max vid spetsen. P_{II} knappast acc. I stående vid genom arbete stegrad frekvens framträder ett täml. kraftigt praesyst. fremissement och vid spetsen höres ett kort praesyst. blj. jämte det systoliska. Ekg. visar en kurva som är högerbetonad på gränsen till högeröverbukt men intet i övr. patol. Bltr. 140/80.

I urinen märkes en st. pos. schlesinger.

R. S. 3; 8; —; Hbg.: 110 %.

I övrigt inga tecken på hjärtinkompensation (lungor, buk).

Vid provning av arbetstoleransen hos hjärtat visade sig denna betydligt nedsatt. Efter 10 »stolsteg» hade pat. en (starkt) uttalad dyspne och hjärtfrekvensen sprang upp till 160. Ännu efter 2 min. var frekv. 120.

Ehuru de fysikaliska symptomen i vila äro föga markanta föreligger här med säkerhet en allvarlig hjärtskada (med all sannolikhet en mitralis stenosis-insufficiens). Det höjda Hbg-värdet och urobilinurien tyda på en latent insufficiens och han har en arbetstolerans som kan betecknas som dålig.

Mannen är uppenbarligen icke kapabel till grovarbete, det enda han i saknad av yrkeskunnighet varit hänvisad till. Den nuvarande nedsättningen i hans arbetsförmåga skattar jag till gott och väl 25 % möjligen 50 %, en nedsättning som successivt torde komma att ökas.»

Sedan riksförsäkringsanstalten hos landsfiskalen i Tumba distrikt anhållit att förhör måtte genom landsfiskalens försorg hållas med Eder, Eder familj, närmaste grannar och andra personer, som kände Edra förhållanden, angående Edert hälsotillstånd, arbetsförmåga och levnadsförhållanden efter den 31 maj 1923, inkom från landsfiskalen ett polisförhørsprotokoll av följande innehåll:

I saken hörd berättade *Jonsson* följande: Efter sin anställning vid regementet hade Jonsson omedelbart rest till sitt föräldrahem, Trehörningsjö, i Väster-norrlands län, där han vistats till i augusti 1923. Under sin vistelse i föräldrahemmet hade han varit sin styvfader, Gustaf Axel Ivar Broman, vilken numera vore avliden, behjälplig med gårdfarihandel. I augusti 1923 hade Jonsson avrest till Stockholm, där han varit boende å olika ungarshotell till i oktober samma år. Under denna tid hade Jonsson under åtta dagar haft arbete med prämlastning av kol från kolångare för en kolfirmas räkning. Detta arbete hade Jonsson icke kunnat fortsätta, enär det varit för arbetsamt. (Inkomst 12: — kr. per dag.) Han hade för det mesta varit utan arbete. I oktober 1923 hade han flyttat till sin nuvarande hustru, Elsa Augusta Hammargren, som då varit boende i huset n:r 12, Köpmangatan, Stockholm. Något arbete hade han fortfarande icke innehåft, han hade dock varit Hammargren behjälplig med försäljning av munkar, som hon tillverkat. I februari 1926 hade Jonsson erhållit arbete hos byggnadsfirman Armator, Stockholm, och arbetat med grundläggningsarbete till ett hus å Atlasområdet i Stockholm. Detta arbete hade Jonsson innehåft omkring två månader och hans arbetsinkomst hade uppgått till 69: 60 kr. i veckan, varefter han insjuknat och varit nödsakad avbryta arbetet under en tid av 11 dagar och då besökt en doktor Eriksson i Enskede. Efter denna sjukdom hade han fortsatt med nämnda arbete till i maj 1926, då han fått sluta på grund av arbetsbrist. I samma månad hade han erhållit ny arbetsanställning hos byggmästaren Ivan B. Persson, som hade kontor i huset nr 4, Drottninggatan, Stockholm, hos vilken Jonsson haft anställning såsom diversearbetare å Sabbatsbergs nya personalhus och arbetat därstädes i 5 veckor mot en avlöning av 69: 60 kr. i veckan. Denna anställning hade Jonsson fått sluta på grund av arbetsbrist. Härefter hade Jonsson icke haft något arbete utan varit sin hustru behjälplig med försäljning av munkar. Han hade även sysslat med bärplockning och grönt under somrarna och försålt detta i Stockholm.

Beträffande de läkare, som Jonsson besökt för sin sjukdom, uppgav han dessa vara doktor Westergren, som han besökt 1930, doktor Hagberg, Serafimerlasarettet, jämte ett flertal andra, som han icke kunde erinra sig namnen på, vilka han besökt under åren 1930 och 1931.

Under åren 1925 och 1926 hade han åtnjutit fattigvård i Brännkyrka församling under de tider, då han saknat arbete, men han kunde icke erinra sig till vilka belopp fattigvården uppgått. Från hösten 1927 hade han varit boende i Huddinge socken, där han hela tiden och fortfarande åtnjöt fattigvård för sin familj med 80 kronor per månad och då han kunnat förete läkarbetyg att han varit sjuk, hade han för sig själv haft 40 kronor per månad.

Jonsson förklarade slutligen att han, såsom förut nämnts, plockat bär, grönt och blommor, som han försålt och därigenom samt genom fattigvårdsunderstödet nödortfittigt kunnat försörja sig och sin familj.

Hustrun *Elsa Augusta Jonsson*, född Hammargren vitsordade vid förhör mannen Jonssons här ovan antecknade uppgifter.

Av Jonssons grannar eller andra personer hade ingen kunnat anträffas, som kände Jonssons levnadsomständigheter.

Riksförsäkringsanstaltens läkare överläkaren A. G. Gullbring avgav yttrande i ärendet den 7 juli 1932 och anförde däri följande: »1923 förefanns ett hjärtfel; om detta uppstått under tjänsten omöjligt avgöra. Mest böjd avstyrka ers.»

Riksförsäkringsanstaltens läkare docenten Alf Westergren avgav utlåtande i ärendet den 15 juli 1932. Utlåtandet har följande lydelse:

»Enligt tillgängliga journaler från 1922 tyckes en polyarthrit väl kunna hava förelegat (h. knä $\frac{6-8}{11}$, v. knä $\frac{14-18}{11}$!). Härmed synes praktiskt taget bestyrkt, att sjukdomen ådragits i tjänsten. Ersättning tillstyrkes.»

I skrivelse den 15 juli 1932 till Eder anförde riksförsäkringsanstalten här efter följande. Av handlingarna i ärendet framginge, att Jonssons militärtjänstgöring pågått under tiden från och med den 29 maj 1922 till och med den 31 maj 1923 samt att Jonsson redan under tjänstgöringstiden befunnits lida av hjärtfel. Jämlikt bestämmelserna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med den ändrade lydelse nämnda förordning erhållit genom förordningen den 4 juni 1920, vore emellertid rätten till ersättning förverkad, därest ej framställning om ersättning för skada gjordes inom tre år från det för volontär vid hären anställningen upphörde, eller från den senare tidpunkt, då skadan yppades. Enär i förevarande fall framställning om ersättning icke gjorts inom sålunda föreskriven tid, hade riksförsäkringsanstalten följaktligen funnit sig icke kunna tillerkänna Jonsson någon ersättning jämlikt ovannämnda förordning.

Med anledning av Eder framställning till militieombudsmannen infordrade jag den 20 juli 1932 yttrande från förutvarande regementsläkaren vid Västernorrlands regemente f. d. fältläkaren Fredriksson.

I yttrande den 31 juli 1932, vilket hit inkom den 3. augusti, anförde Fredriksson följande.

Fredrikssons befattning med Jonsson hade inskränkt sig till tiden från hans inryckning till värnpliktstjänstgöring vid I. 28, vilken skedde den 4 maj 1922 — alltså för mer än 10 år sedan — och fortsatt till den 29 maj 1922, då Jonsson antogs till volontär vid I. 28 och därefter fortsatte sin utbildning som sådan vid I. 28 i Sollefteå till oktober samma år, då han överflyttades till gevärshantverkarskolan i Östersund och därmed självfallet Fredrikssons befattning med Jonsson upphörde för denna gång. Både vid inryckningen den 4 maj 1922 och vid överföringen till volontär den 29 maj samma år hade Jonsson underkastats en synnerligen noggrann undersökning och vid båda dessa tillfällen befunnits

vara fullt tjänstduglig, frisk och utan kroppsligt lyte och detta goda hälsotillstånd hade varat hela tiden den 4 maj 1922 till oktober samma år. Under tiden oktober 1922—den 11 maj 1923 hade Jonsson tjänstgjort vid skolan i Östersund och då hade Fredriksson icke haft någon befattning med honom, men enligt nu lämnade upplysningar hade Jonsson just under denna tid enligt journalanteckningar från A. 4 den 6 november—den 18 november 1922 anfall med utgjutningar i båda knälederna, kräkningar, luftrörskatarr m. m., för vilket han vårdats å sjukhuset vid A. 4. Huru hans hälsotillstånd, tjänstgöring och tjänsteduglighet varit under tiden den 18 november 1922—den 11 maj 1923, då hans utbildning vid gevärshantverkarskolan i Östersund fortsattes, saknades alla uppgifter om. Den 10 maj hade skolan avslutats, varefter Jonsson återvänt till I. 28 i Sollefteå. Redan den 12 maj 1923 hade Jonsson sjukanmält sig och då han vid undersökningen befunnits lida av en synnerligen allvarlig hjärtsjukdom, hade han genast intagits på militärsjukhuset, där han vårdats till slutet av maj 1923. Då under denna sjukhusvistelse det konstaterats att Jonsson led av organiskt hjärtfel med därav följande oduglighet för framtiden till all militärtjänst, hade intyg därom måst omedelbart utfärdas, vilket skett, och hade detta intyg överlämnats till militärmyndigheterna för den åtgärd de ansåge erforderlig. Vad Fredriksson isynnerhet måste beklaga vore att alla journaler och anteckningar på obekant sätt förkommit sedan Fredriksson lämnat tjänsten. Fredriksson visste att sådana med största samvetsgrannhet förts på alla, som av Fredriksson vårdats på sjukhuset, och således även i detta fall, och Fredriksson behöfde knappast framhålla, hur väsentligt lättare och fördelaktigare det ställt sig att få och kunna yttra sig i ett så långt bort i tiden inträffat fall om man därvid haft att stöda sig på vid undersökningen direkt förda och ännu förefintliga anteckningar, än att som nu endast ha minnet av vad som skett och konstaterats att lita till. Angående uppkomsten, utvecklingen och beskaffenheten av Jonssons sjukdom ansåge Fredriksson vara styrkt, att den ej funnits till vid inryckningen i maj 1922 och icke heller förefunnits förr än Jonsson förflyttats till Östersund i oktober 1922. På grund av bristande kännedom om den tjänstgöring han där haft, kunde Fredriksson ej uttala sig om, huruvida tjänstgöringen varit direkt skuld till hans sjukdom, utan endast att den börjat och utvecklats sig under den tid Jonsson varit i militärtjänstgöring. Diagnosen ansåge Fredriksson böra ställas så, att sjukdomen börjat under form av en akut ledgångsreumatism, så småningom övergått, som ofta skedde till endocarditis och denna till kroniskt hjärtfel. Prognosen ansåge Fredriksson vara dålig och Jonssons arbetsförmåga för framtiden komma att alltmer försämrans.

Med anledning av telefonledes framställd begäran lämnade regementskvartermästaren vid Västernorrlands regemente kaptenen V. Deshayes i skrivelse den 6 augusti 1932 följande upplysningar. Jonsson hade antagits till volontär med nr 1 på 2. kompaniet den 1 juli 1922 och erhållit avsked den 1 juni 1923. Han hade överförts till handräckningstjänst med förläggning och tjänstgöring på 9. kompaniet, vars chef då var kaptenen C. J. Gullberg, vilken avled den 27 juli 1930. Enligt sjukrullan hade Jonsson varit sjukskriven från den 15 maj 1923 till den 2 juni samma år. Sjukjournalen, som Deshayes numera återfunnit i arkivet, hade överlämnats till regementsläkaren.

Vid regementskvartermästarens skrivelse hade fogats yttranden av regementsläkaren vid Västernorrlands regemente M. Arborelius och av fanjunkaren R. Forsström.

Regementsläkaren Arborelius anförde följande.

I regementets arkiv hade numera kunnat framletas en journal rörande volontären nr 1/2 Jonsson för tiden den 15 maj—den 1 juni 1923, då han vårdades under diagnos Insuff. valvulae mitralis. Denna journal hade ej tidigare kunnat återfinnas.

Å journalen vore följande antecknat:

»Sedan barndomen lätt blivit andfådd och fått hjärtklappning. Ej haft ledgångsreumatism el chorea el. dyl. Cor: V. gräns i tvf ut m v. mam. linje. Systol. blåsljud. Pulsationer i epigastriet. Inget fremissement.

27/5. Blåsljudet borta. Nekades mönstring till sjöss 1920 av Dr. Hahn (?) på grund av hjärtfel.

28/5. Hjärttonerna orena. Känner oftast håll och stygn i hjärttrakten. Ytterst lätt andfådd.

1/6. Intet blåsljud. Intyg om oduglighet till krigstjänst och begär att omedelbart bliva utskrivnen ehuru han erbjudes fortfarande vård.»

Av denna journal framginge enligt Arborelius mening inga omständigheter, som talade för att sjukdomen ådragits i tjänsten.

Fanjunkaren Forsströms yttrande var av följande lydelse. Jonsson hade den 1 juli 1922 antagits som volontär vid Västernorrlands regemente med nr 1 på 2. kompaniet. Jonsson hade sedermera överförts till handräckningstjänst med förläggning på 9. kompaniet. År 1923 hade Jonsson genom 2. kompaniet inlämnat en anhållan om avsked på grund av sjukdom, vilken anhållan blivit bifallen från och med den 31 maj samma år.

På grund av vad numera blivit i ärendet upplyst anser jag mig icke kunna däri vidtaga åtgärd för att bereda Eder den begärda ersättningen.

Det står Eder givetvis fritt att själv hos Konungen göra den underdåniga framställning, vartill Ni kan finna fog.

Stockholm i militieombudsmansexpeditionen den 11 augusti 1932.

Sture Centerwall.

Adolf von Post.
